

of the Intern. scientific-practical conf. (Minsk, May 16, 2019). - Minsk: Belarusian State Economic University, 2019 .-- 375 p. (215-216 p.).

5. Lemesh, V.N. Audit: allowance / V.N. Lemesh. - 4th ed., Revised. and add. - Minsk: Amalfey, 2020 .-- 292 p.

6. Lemesh, V.N. Control and audit: textbook. allowance / V.N. Lemesh.– 2nd ed. , reslave. and add. Minsk: Amalfey, 2020 - 340 p.

7. Lemesh, V.N. Assessment of the quality of the work of auditors in the Republic of Belarus. Oblik, support and control: theory and methodology: materials of practical international conference and conference (metro Ternopil, March 27, 2019) - Ternopil: TNEU, 2019. - 274 p.

8. Resolution of the Ministry of Finance of the Republic of Belarus on October 18, 2019 No. 59 “On assessing the quality of the work of audit organizations, auditors operating as individual entrepreneurs, auditors” [Electronic resource]. - Access mode: http://pravo.by/upload/docs/op/W21934905_1577221200.pdf - Access date: 03/17/2020.

УДК 657.6.012.16

Грабчук І.Л.

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту

Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

Грабчук О.В.

асистент кафедри права та правоохоронної діяльності

Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Бухгалтерська експертиза, будучи дієвим інструментом у виявленні розходжень та помилок у ведення бухгалтерського обліку, дозволяє також розкрити фінансові шахрайства в економічних злочинах. Проте слід враховувати, що в сучасних економічних умовах ведення бухгалтерського обліку практично на всіх суб'єктах господарювання відбувається з використанням відповідного програмного та технічного забезпечення. Саме стрімкий розвиток сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій, зокрема поширення хмарних сервісів, вимагає внесення коректив або деталізації організації проведення бухгалтерської експертизи.

Документи відносяться до основних джерел даних про відповідальних осіб і події господарських операцій. У зв'язку з цим дослідження документів є необхідним елементом для виявлення ознак підробок, встановлення виконавців документів, відбору документів для проведення експертного дослідження.

Більшість об'єктів бухгалтерської експертизи (а це фінансові звіти, первинні документи, різноманітні реєстри) формуються з використанням сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій. Відповідно об'єкти можуть мати як паперову, так і електронну форми. Відповідно до статті 5 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851-IV від 22.05.2003 р. (в редакції від 07.11.2018 р.) електронний документ може бути створений, переданий, збережений і перетворений електронними засобами у візуальну форму, тобто відображати дані, які він містить, електронними засобами або на папері у формі, придатній для приймання його змісту людиною.

Якщо організація надання паперових документів для проведення бухгалтерської експертизи є чітко структурованим процесом, то забезпечення експерта необхідною інформацією, яка зберігається в електронній формі, навпаки, викликає багато питань.

Відповідно до Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затвердженої Наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 26.12.2012 р. № 1950/5), якщо ведення бухгалтерського та податкового обліку здійснювалось в електронно-обчислювальному вигляді, експерту надаються реєстри бухгалтерського та податкового обліку у роздрукованому вигляді, обов'язково завірені в установленому порядку. Вони можуть бути надані додатково на вимогу експерта на електронних носіях інформації.

Необхідно враховувати, що відповідно до ч. 1 ст. 159 Кримінального процесуального кодексу України тимчасовий доступ до електронних інформаційних систем або їх частин здійснюється шляхом зняття копії інформації, що міститься в таких електронних інформаційних системах або їх частинах, без їх вилучення. Відповідно до ч. 2 ст. 268 Кримінального процесуального кодексу України, при тимчасовому вилученні майна (електронних інформаційних систем, що містять бухгалтерську інформацію), слідчий здійснює копіювання такої інформації із залученням відповідного спеціаліста. Відносно бухгалтерських інформаційних систем дане твердження є цілком обґрунтованим, адже скопіювати інформаційну базу повинна особа, яка не просто володіє необхідним обсягом знань в сфері бухгалтерського обліку, але й вміє користуватися конкретним програмним забезпеченням, знає специфіку «вивантаження» даних з програми, а також може створити резервну копію цієї бази. Саме тому при отриманні тимчасового доступу до комп'ютерної інформації вважаємо необхідною участь не тільки технічного спеціаліста, але й експерта-бухгалтера.

Проте навіть залучення експерта в сфері бухгалтерських інформаційних систем не завжди дозволить вирішити питання доступу до інформації. За умови ведення бухгалтерського обліку з використанням хмарних технологій користувачу (власнику, бухгалтеру) за визначену плату надається доступ до програми в мережі Інтернет, яка забезпечує реалізацію бухгалтерських процесів (формування первинної облікової документації, нарахування заробітної плати, розрахунок

податків та зборів, створення звітності тощо). Таким чином, інформація зберігається на віддаленому сервері в хмарі. За умови відсутності доступу до даного серверу отримання необхідної інформації значно ускладнюється.

Таким чином, нормативно-правове регулювання зберігання інформації в хмарах не відпрацьоване. Відповідно і не зовсім зрозуміло взаємодія між провайдером та органом, який призначає бухгалтерську експертизу. Центри зберігання даних рознесені територіально або можуть знаходитися навіть за територією країни. І цілком можливою є ситуація, що користувачі хмарних бухгалтерських сервісів навіть не знають, в якій країні фізично зберігаються дані по їх підприємству. В такій ситуації подальші дії щодо отримання необхідних матеріалів для експерта можуть не принести жодного результату.

Отже, розвиток хмарних бухгалтерських сервісів відбувається швидкими темпами, які не встигають враховувати в законодавчих та нормативно-правових документах. На сучасному етапі існує значна кількість невирішених питань щодо функціонування хмар, що перешкоджає отриманню необхідної інформації з них, зокрема і в ході бухгалтерської експертизи.

УДК 657.631.6(476)

Гребенцова П.О.

Бакалавр, Belarusian State Economic University, Minsk, Republic of Belarus

АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА У РЕСПУБЛІЦІ БІЛОРУСЬ

Аудиторська діяльність у всьому світі безперервно розвивається, а законодавство в цій сфері змінюється і вдосконалюється, підлаштовуючись під існуючі реалії. 18 липня 2019 року була прийнята нова редакція Закону «Про аудиторську діяльність». Законом суттєво змінюються умови здійснення аудиторської діяльності. Одним з основних змін, які набули чинності, стала Аудиторська палата як саморегульована організація [6].

Створення і функціонування такої структури пройшло кілька етапів і супроводжувалося вирішенням ряду нагальних проблем [5, с. 152-167].

Варто відзначити, що в минулому історія суверенної республіки знала практику створення подібного органу. Першим офіційним документом у сфері регулювання ринку аудиторських послуг в Республіці Білорусь стала постанова Радміну від 30.09.1991 № 367 «Про контрольно-ревізійну службу», яким в тому числі доручалося Міністерству фінансів, Госекономплану, Міністерству юстиції організувати роботу зі створення Аудиторської палати Республіки Білорусь. Однак, проіснувавши 7 років, перша в історії Республіки Білорусь Аудиторська палата самоліквідувалася, передавши свої функції Мінфіну в зв'язку з прийняттям Декрету Президента від 28.07.1999 № 30 «Про деякі заходи щодо вдосконалення державного регулювання аудиторської діяльності та контролю за її здійсненням в Республіці Білорусь» [4].